

V rámci prezenční inspekční činnosti věnovala Česká školní inspekce pozornost hlavním aktérům vzdělávacího procesu, tj. žákům oborů ukončovaných maturitní zkouškou.

4.1

Faktory ovlivňující vysokou neúspěšnost u společné části maturitní zkoušky

4.1.1 Přijímání žáků ke vzdělávání

Vzdělávání žáků v oborech s maturitní zkouškou, jeho průběh a výsledky jsou významným způsobem ovlivněny již na samém počátku způsobem výběru uchazečů ke vzdělávání. Česká školní inspekce, stejně jako v minulém školním roce, hodnotí velmi negativně skutečnost, že v navštívených školách jsou přijímáni ke studiu všichni nebo téměř všichni uchazeči bez ohledu na jejich předcházející vzdělávací výsledky a studijní předpoklady. Hodnocené školy tedy nemají efektivně nastavena kritéria pro přijímání uchazečů. Školní část přijímací zkoušky byla v těchto školách využívána nedostatečně a často nebyla stanovena hranice nutných předchozích výsledků a předpokladů pro přijetí ke vzdělávání. Ačkoliv jde o vzdělávání v oborech vzdělání ukončovaných maturitní zkouškou, nejsou tedy v dostatečné míře ověřovány předpoklady uchazečů k úspěšnému zvládnutí studia. Mezi přijatými jsou pak i žáci s nízkou motivací vzdělávání dokončit nebo žáci bez potřebných studijních předpokladů. Nízká motivace některých žáků souvisí i s nabídkou oborů vzdělání, které nejsou zřizovateli škol (resp. jednotlivými kraji) regulovány s ohledem na jejich skutečnou potřebu, a tedy ve vztahu k uplatnitelnosti absolventů daného oboru vzdělání v profesním životě.

V této souvislosti je třeba rovněž poznamenat, že současná podoba tzv. jednotné přijímací zkoušky do maturitních oborů vzdělání, která se povinně koná od školního roku 2016/2017, při absenci centrálně stanovené minimální hranice úspěšnosti v jednotných testech z českého jazyka a literatury a matematiky a nerealizování školní přijímací zkoušky zaměřené na ověřování obecných studijních předpokladů školy v naplňování prvních ročníků prakticky bez jakéhokoliv omezení nikterak nelimituje.

Česká školní inspekce konstatuje, že hodnocené školy přijaly do oborů ukončovaných maturitní zkouškou ve školním roce 2016/2017 celkem 93 % z přihlášených uchazečů ke vzdělávání. Každého přihlášeného uchazeče přijímaly více než tři čtvrtiny hodnocených škol, což potvrzuje výše uvedenou tezi o minimálních dopadech tzv. jednotné přijímací zkoušky.

Pouze v necelé polovině hodnocených škol byli žáci maturující ve školním roce 2016/2017 přijati alespoň do některých oborů vzdělání na základě přijímací zkoušky⁴, jen v 35,7 % škol byla přijímací zkouška realizována ve všech oborech vzdělání. Častěji přitom byly přijímací zkoušky organizovány ve čtyřletých oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou než v nástavbových oborech vzdělání.

4 Žáci čtyřletých maturitních oborů konali přijímací zkoušku v roce 2013/2014, žáci nástavbových oborů v roce 2015/2016.